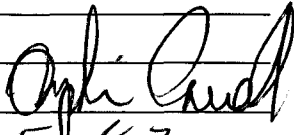
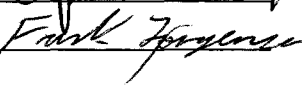

KI-notat nr.: 13/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Luster Småkraft AS/Utladøla kraftverk		
Fylke/kommune:	Sogn og Fjordane/Luster		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:	
Dato:	12 OKT 2011		
Vår ref.:	NVE 200701957 – 19 og 200605499		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til å bygge Utladøla kraftverk i Luster kommune, Sogn og Fjordane

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Hoveddata	4
Uttalelser til søknaden	5
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	16
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	19
NVEs vurdering	22
NVEs konklusjon	25
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	25

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Utladøla kraftverk i Utladøla og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Det er søkt om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Prosjektområdet ligger i Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke. Nedbørfeltet er 4,15 km² og renner ut til Veitastrondvatnet. I nedre del av området går fylkesvei 337 og en 22 kV linje langs Veitastrondvatnet over Utladøla og inn til Veitastrond. Foruten fylkesvei og kraftlinje er ikke vassdraget påvirket av menneskelige inngrep. Utbygging iht. planene vil innebære at et INON-område i sone 1 (3-5 km fra inngrep) og sone 2 (1-3 km fra tekniske inngrep) reduseres med til sammen ca. 0,77 km².

Det omsøkte prosjekt vil utnytte fallet mellom kote 452 og kote 175, dvs. en fallhøyde på 277 meter. Ved planlagt inntak i Utladøla er middelvannføringen på 0,344 m³/s. Vannveien vil bli om lag 880

meter lang og vil gå på nordsiden av elva. Den vil hovedsakelig bestå av nedgravd rør, men noen steder vil det være nødvendig med sprengning. Planlagt installert effekt vil bli på ca. 1,45 MW med en maksimal slukeevne på 0,62 m³/s. Midlere årsproduksjon er beregnet til 4,5 GWh, fordelt med 1,1 GWh vinterproduksjon og 3,4 GWh sommerproduksjon. Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring. Utbyggingskostnaden er beregnet til 12,4 mill. kr.

Luster kommune mener at tilknytning mellom kraftverket og eksisterende 22kV linje bør skje via jordkabel. Utover dette har de ikke merknader til søknaden.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane vurderer den planlagte utbyggingen som akseptabel i forhold til allmenne interesser på visse vilkår. Det må settes en minstevannføring som tilsvarer minimum 5 persentil vannføring gjennom hele året. Veien bør revegeteres og tilbakestilles til kjøresterkt terreng. Bunndyrfaunaen bør undersøkes nærmere. Kantvegetasjonen bør tas vare på. Fylkesmannen forutsetter at tiltaket blir gjennomført skånsomt.

Sogn og Fjordane Fylkeskommune mener at det av landskapsmessige hensyn bør settes en minstevannføring som omsøkt ved inntaket (Det er ikke foreslått minstevannføring, men NVE antar at fylkeskommunen her mener 5-persentilvannføring som fylkesmannen uttaler) og at anleggsveien opp til inntaket blir omgjort til kjøresterkt terreng.

Sogn og Fjordane turlag ønsker at anleggsveien blir omgjort til kjøresterkt terreng etter anleggsperioden. Turlaget mener at det av landskapsmessige hensyn bør slippes ei minstevannføring på minimum 100 l/sek.

Høringsinstansene kan akseptere den planlagte utbyggingen. Landskapsmessig er den planlagt berørte strekningen lite synlig for omgivelsene og i friluftssammenheng er elva av liten betydning. Dette skyldes i hovedsak at området er bratt og storsteinet med tett løvskog som gjør området lite tilgjengelig. Høringsinstansene som har uttalt seg om minstevannføring mener det bør være en viss minstevannføring av hensyn til elva som et landskapselement og for å ivareta elvas økologiske funksjon. Avbøtende tiltak som minstevannføring vil normalt redusere negative konsekvenser ved bortføring av vann fra elvestrengen. I dette tilfellet går elva igjennom et storsteinet rasområde og et minstevannføringslipp vil sannsynligvis forsvinne ned mellom steinene.

Fylkesmannen mener at Utladøla har likhetstrekk med breelver på vestsiden av Jostedalsbreen der det er gjort funn av sjeldne fjærmygglarver. NVE mener at Utladøla skiller seg ut fra disse elvene. Utladøla har en liten breandel. Den ligger nedenfor tregrensen og noe lavere enn hovedtyngden av de undersøkte elvene. Disse elementene tilsier at elva har større temperatursvingninger og andre økologiske forhold som ikke gagnar bunndyrfauna som er tilpasset jevnt kaldt vann gjennom hele året. Utladøla har liten betydning for fisk og kan ikke ansees som gyteelv av betydning.

Kraftverket er planlagt ved vannkanten av Veitastrondvatnet, Fylkesmannen og Sogn og Fjordane turlag mener at støy fra kraftstasjonen bør avgrenses.

Konsesjonssøknaden blir behandlet samtidig med 5 andre søknader om bygging av småkraftverk inne i Veitastrond. Sumvirkningene av alle utbyggingene er vurdert i et eget bakgrunnsnotat. Slik situasjonen er i dag er det ikke nok nettkapasitet. Det er derfor søkt om en ny 66kV linje fra Leirdøla transformatorstasjon og inn til Veitastrond. NVE har fattet eget vedtak i dag med tilatelse til å bygge denne.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år.

I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

NVE vurderer samlet sett en utbygging av Utladøla kraftverk til å være et miljømessig akseptabelt inngrep. Dette under forutsetning om at anleggsvei fram til inntaket omgjøres til kjøresterkt terreng etter utbygging

NVE mener fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Luster Småkraft AS tillatelse til å bygge Utladøla kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Luster Småkraft AS, datert 12.12.2006:

Luster Småkraft AS ønsker å utnytte fallet i Utladøla i Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke, og søker med dette om følgende løyve:

1. Etter vassressurslova, jf. § 8, om løyve til

- *Å bygge Holen kraftverk med installert effekt inntil 1,45 MW*

2. Etter energilova, Lov av 29.juni 1990, nr 50 om produksjon, omforming, omsetjing og fordeling av energi m.m. om løyve til:

- *å installere ein generator på inntil 1,45 MW med elektrisk anlegg.*
- *å installere naudsynt koplingsanlegg for kabeltilknyting*
- *elektrisk konsesjon for legging av 22 kV kabel / luftlinje frå kraftstasjonen og fram til eksisterande 22 kV linje.*

3. Etter forureiningslova om løyve til:

- *gjennomføring av tiltaket.*

Det er inngått avtale med alle grunneigarar med fallrettar om fallelige og øvrige rettar til å gjennomføre prosjektet.

Alle andre naudsynte opplysningar om tiltaket går fram av vedlagde utgreiing. Me ber om snarleg handsaming av søknaden.

Hoveddata

Nedbørfelt (km ²)	4,15
Herav overført felt (km ²)	
Middelvannføring (m ³ /s)	0,344
Alminneleg lavvannføring (m ³ /s)	0,016
Inntak på kote	452
Senter turbin på kote	175
Brutto fallhøyde (m)	277
Midlere energiekvivalent kWh/m ³	0,63
Slukeevne, maks. (m ³ /s)	0,62
Slukeevne, min. (m ³ /s)	0,02
Tilløpsrør, diameter (mm)	500
Tilløpsrør, lengde (m)	880
Installert effekt(turbin), maks. (kW)	1450
Bruktid (t)	3100
Magasinvolym mill. m ³	0
Produksjon, vinter (GWh) (1/10 – 30/4)	1,1
Produksjon, summer (GWh) (1/5 – 30/9)	3,4
Produksjon, årleg middel (GWh)	4,5
Utbyggingskostnad inkl. anl.bidrag (mill.kr)	12,4
Utbyggingspris (kr/kWh)	2,75

Elektriske anlegg

Generator	Ytelse MVA	Spenning
	1,7	0,69 kV
Transformator	Ytelse MVA	Omsetning kV/kV
	1,7	0,69/22
Kraftlinjer	Lengde m	Nominell spenning
	50	22 kV

Uttalelser til søknaden

Søknaden har vært kunngjort i pressen og lagt ut til offentlig ettersyn i Luster kommune. Videre er søknaden sendt på høring til kommunen, fylkeskommunen, berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE har vært på befaring i området sammen med søker og noen av høringsinstansene. Søknaden er én av i alt 6 søknader som blir behandlet samtidig. Flere av uttalelsene omfatter flere av kraftverkene, og NVE refererer derfor bare det som gjelder denne søknaden.

NVE har mottatt følgende uttalelser:

Luster kommune gjorde følgende vedtak i kommunestyret 25.04.2007:

"Luster kommune syner til saksutgreiinga med vurdering og tilrår konsesjon for utbygging av kraftverka Holen, Utladøla, Eldedøla, Svardøla, Snauedøla og Vette Svardøla med tilhøyrande elektriske anlegg, med dei avbøtande tiltaka som går fram av søknadene. Av omsyn til miljøkonsekvensane bør NVE for Holen i tillegg setja som vilkår at Holetjørni skal haldast konstant på høgste regulerte vassstand i perioden 1. mai – 1. desember.

NVE bør vidare vurdera nøye:

- 1. Om det skal påleggjast ekstra tiltak på kraftlinja mellom Hola og Ugulsvik for å unngå kollisjonar mellom fugl og linja.*
- 2. Om utbyggjarane skal påleggjast å leggja overføringsliner mellom kraftverka og hovudlinja i grøft, heilt eller delvis.*
- 3. Om omsøkt minstevassføring om sommaren i Snauedøla er tilstrekkeleg av omsyn til friluftslivet*

Fra saksutredningen refererer vi videre:

Samandrag:

Frå NVE har Luster kommune fått oversendt til uttale søknader om løyve til bygging av seks kraftverk i Veitastrondsområdet. Luster Småkraft står som søker for Holen og Utladøla kraftverk, Bystøl AS på vegner av fallrettseigarane for Eldeelvi, Svardøla, Vette Svardalen og Snauedøla. Luster kommune sin frist for å gje uttale er sett til 26. april 2007.

For Holen kraftverk har konsultentselskapet Sveco Grøner AS utarbeidd miljørapport med verdi- og konsekvensvurdering og framlegg til avbøtande tiltak. For Utladøla har NVK Multiconsult AS utarbeidd både søknaden og konsekvensutgreiing. For dei fire kraftverka på sjølve Veitastrond har Skogeigarlaget Vest v. Sigbjørn Hauge og Botanisk Utredning v. Bjørn Moe gjennomført biologiske registreringar i utbyggingsområda og vurdert aktuelle avbøtande tiltak for dette tema.

Alle seks kraftverka ligg i LNF-område i arealdelen til gjeldande kommuneplan. Ingen av utbyggingane berører verna område direkte, men nedslagsfeltet ligg innanfor verneområde i større eller mindre grad for alle.

I kommunedelplanen for småkraftverk, som skal vera retningsgjevande for kommunen si handsaming av utbyggingsprosjekt, er Holen plassert i "Gul konfliktsone". I dette ligg det at området har nokre sterke interesser som det må takast omsyn til, og at utbygging av kraftverk i dette området må ta omsyn til dei ålmenne interessene og planleggjast med avbøtande tiltak.

Dei fem andre kraftverka er plassert i "Grøn konfliktsone", noko som betyr utbygging er prega av lite konfliktnivå og/eller store positive lokale ringverknader, og at det bør planleggjast med tanke på å få god teknisk utnytting av ressursane.

Søklarane og konsulentane sine vurderingar og omtale av konsekvensar av utbyggingane, synest stort sett å vera objektive og korrekte så langt administrasjonen har vore i stand til å etterprøva dei. Men på einskilde område er det avvikande oppfatning.

Ein konsekvens av alle utbyggingane er at det må byggjast kraftlinjer for overføring av krafta til hovudlinja. Holen kraftverk kjem til å nytta stolpane til eksisterande linje, men dei andre vert heilt nye. Søklarane og konsulentane reknar konsekvensane av kvar einskild linje å vera små, men samla vil konsekvensane for landskapsbiletet og fuglelivet bli større enn som så. Konesjonsgjevar bør nøye vurderer om det kan vera aktuelt å påleggja kabel i grøft for dei fem nye, i alle fall på deler av strekninga.

Landskapsbiletet vil elles bli endra på grunn av vegbygging og redusert vassføring. Men dette er ikkje til å unngå dersom utbygging i det heile skal kunna gjennomførast. Konesjonsgjevar bør likevel vurderer nøye krava til minstevassføring om sommaren for Snauedøla avdi den utbygginga føregår i eit område med sterke friluftsisinteresser.

Alle utbyggingane vil gje auka skatteinntekter til kommunen, men det er verdt å merka seg at den vanlege etterskotsskatten (på næring) går inn i skatteutjamninga og kommunen får som følge av dette berre ein liten del av den meirskatten som vil oppstå. Eigedomsskatten er derimot lokal og heile meirinntekta tilfell kommunen. Samfunnsnyttan er ein kombinasjon av fleire faktorar og den samla samfunnsnyttan av utbyggingane må seiast å vera stor. Med dei merknadene som går fram ovanfor, bør kommunen kunna tilrå konesjon for alle kraftverka.

[...]

Vurdering

[...]

2. Utladøla

Søknaden er uklår med omsyn til alternativ for å knyta kraftverket til eksisterande 22 kV-linje, ein stad er det opplyst at linja skal leggjast i kabel, andre stader at det skal vera luftstrekk. Frå kommunen si side bør det vera ei klår tilråding om jordkabel. Administrasjonen har elles ikkje noko å merka til konsulentane sine vurderingar av konsekvensar med prosjektet. Utbygginga synest lite konfliktfylt.

[...]

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane uttaler i brev av 02.07.2007:

[...]

"Vurdering

Til søklar opplyser vi at Fylkesmannen skal vurdere desse sakene i høve til allmenne interesser, jf. § 8 i vassressurslova. Dette omfattar tema som naturmiljø (m.a. landskap, biologisk mangfald, inngrepsfri naturområde, fisk) og friluftsliv. NVE har avgjerdsrett etter

vassressurslova. Vidare vurderer vi meldingar og søknader i høve til lakse- og innlandsfiskelova og ureiningslova. Miljøverndepartementet har avgjerdsrett etter ureiningslova når det gjeld uttak av vatn i samband med vasskraftutbygging.

Landskap og friluftsliv

I kommunedelplan for små kraftverk i Luster kjem utbyggingsområdet for Utladøla kraftverk i delområde 6.2 "Veitastrondsvatnet, øvre". Området er vurdert til grøn konfliktsone. Retningslinene for grøn konfliktsone er følgjande: "Desse områda er prega av lite konfliktnivå og/eller store positive lokale ringverknadar. Her bør det planleggast med tanke på å få god teknisk og økonomisk utnytting av ressursane."

Aurland Naturverkstad har utarbeidd to fagrapportar som tek for seg landskap, naturmiljø og kulturmiljø. Desse rapportane er bakgrunn for den tematiske kommunedelplanen for småkraftverk i Luster. I fagrapporten frå Aurland Naturverkstad er delområdet 6.2 Veitastrondsvatnet øvre, gitt samla miljøverdi "stor". Aurland Naturverkstad har og vurdert enkeltvassdrag, der kjem vassdrag nr. 36 "Utledalen" ut med ei samla vurdering av konfliktpotensial som "middels".

Området er noko påverka i dag ved at Fylkesveg og krafline (22 kV) innover mot Veitastrond går langs Veitastrondsvatnet og passerer like ovanfor planlagt kraftstasjonsområde. Det ligg ei skytebane i området like oppstrøms kraftstasjonen. Rørgata vil passere nær/gjennom skytebana. Det er og bygd ein rasvoll for å beskytte området ved tunnelpåhugget mot snøras.

Dei største kjende konfliktane ved kraftutbygginga av Utladøla er etter vår vurdering knytt til landskapet ved framføring av veg og stort vassuttak. I tillegg kjem spørsmålet om sjeldsynte artar av virvellause dyr, slik det er påvist i andre breelvar kring Jostedalsbreen.

Utbyggingsområdet og Utladøla er relativt godt synleg i landskapet, særleg frå Veitastrondsvatnet og frå vestsida av vatnet. Desse områda er imidlertid mindre nytta som friluftsliv og utfartsområde. For å bøte på dei negative verknadane på landskapet bør vegen revegeterast og tilbakestillaast som køyresterk del av terrenget, berekna på lettare kjørety som td. ATV ("firehjuling").

Ved sidan av inngrep knytt til vegframføringa vil redusert vassføring i Utladøla verke negativt inn på landskapet. Kraftverket får ei maksimal slukeevne på 186 % av middelvassføringa. Ved ei så høg utnytting vert landskapsbiletet endra. Konesjonssøknaden gir i liten grad grunnlag for å vurdere effektar på landskapet av ulike storleikar på minstevassføring. Kor mykje vatn som må til for å gi elva eit stort nok vassdekt areal er vasseleg å vurdere.

Vassføringsberekningar viser at det i eit medels år berre vil vere 27 dagar med overløp i elva, og dette er spreidd over heile året til dagar med mykje nedbør. Det er ikkje foreslått slepping av minstevassføring.

Fylkesmannen meiner det bør sleppast ei tilsigsavhengig minstevassføring, med vassføring minst tilsvarende 5-persentil sommarvassføring om sommaren, då elva normalt er på sitt største og utgjer eit viktig trekk i landskapsbiletet. 5-persentil sommarvassføring er på 100 l/s, og for vintervassføring 20 l/s. Restvassføringa om vinteren bør minst tilsvare 5-persentil vintervassføring for å sikre fuktigheit til det levande miljøet på utbyggingsstrekninga.

Naturmiljø og biologisk mangfald

Ferskvassbiologiske undersøkingar som vart utført i samband med Jostedal-utbygginga viste at vassdraget inneheldt ein svært interessant botndyrfauna, dominert av kuldetilpassa fjørmyggartar. Stikkprøver av fjørmyggfaunaen i nokre av elvane i Jostedalen førte til funn av fleire fjørmyggartar, mellom anna ei slekt (*Vivacricotopus*), som var ny for vitskapen. Det er fare for at dei nybeskrivne artane vart utrydda frå typelokaliteten som følgje av kraftutbygginga i Jostedalen. Også i området på vestsida av Jostedalsbreen, i Groveelva ved Sægrov i Jølster finst ein heilt spesiell fjørmyggfauna. Vi meiner at dei brepåverka elvane i Veitastrond kan ha mykje av dei same føresetnadane for ein særeigen botndyrfauna som elvane i Jostedalen og i Jølster. Fylkesmannen meiner difor at botndyrfaunaen, med spesiell vekt på fjørmygg, bør undersøkjast nærare før det eventuelt vert gjeve konsesjon til utbygging.

Fauna i sjølve elva/vasstrengen er ikkje undersøkt. Det bør difor vere minstevassføring i elva heile året. Det er ikkje i tråd med moderne vassdragsforvaltning å tørleggje elvestrekningar, og ein ev. konsesjon for kraftutbygging bør ikkje føre til at elvestrekningar med årsikker vassføring blir tørrlagt. Ut i frå "føre-var-prinsippet" er det uheldig å ta bort vassføringa, vi meiner difor at det må sleppast ei restvassføring heile året, tilpassa årstidsvariasjonar i vassføring, minimum 5-persentil sommar og vintervassføring. Slepping av ei minstevassføring vil redusere skaden på det biologiske mangfaldet ved ei utbygging, både når det gjeld fisk, fugl, insekt og planteliv.

Inngrepsfrie naturområde (INON)

Tiltaket vil føre til reduksjon av inngrepsfri natur sone 2 (1-3 km frå større inngrep) på 0,77 km². Inngrepsfri natur i sone 1 (3-5 km frå større inngrep) og villmarksprega område vert ikkje berørt. Reduksjonen av inngrepsfrie naturområde er uheldig, men ettersom det er relativt lite og ikkje påverkar sone 2-område og "villmarksprega område", er det etter vår vurdering ikkje avgjerande for å rå i frå utbygging.

Fisk og fiske

Utslepp frå kraftstasjonen vil ikkje gå tilbake i elva, men direkte til Veitastrondsvatnet lenger nord. Elva er bratt og stri med grovt botnsubstrat heilt ned til Veitastrondsvatnet. Vi kjenner ikkje til at det er fiskeinteresser på den aktuelle strekninga, som truleg har ingen eller marginal verdi som gyte- og oppvekstområde for fisk. Med tanke på fiskeinteressene synast tiltaket å få små konsekvensar. Ut i frå fisk og fiskeinteressene er tiltaket akseptabelt.

Ureining, vasskvalitet og støy

Det er i følgje søknaden ikkje resipient- eller vassforsyningsinteresser knytt til elva. Vi ventar ikkje at vasskvaliteten skal bli påverka i driftsfasa til anlegget. Vi føreset elles at det i ein ev. anleggsfase ikkje vert tilført miljøet giftige stoff eller deponert avfall. Det er ikkje hus eller hytter i nærleik til kraftstasjonen, men støy ut over vassflata bør ev. avgrensast.

Landbruk

Det vert vurdert at det er lite eller ingen negative konsekvensar for landbruksdrifta i området.

Tilråding frå Fylkesmannen

Fylkesmannen vurderar at denne utbygginga er akseptabel i høve til allmenne interesser. Av omsyn til landskap og biologisk mangfald føreset vi at det vert sett vilkår om minstevassføring heile året. Fylkesmannen vurderar at tiltaket kan akseptast i høve til lakse- og innlandsfiskelova og ureiningslova.

Andre krav til ev. konsesjon er at:

- *det må vera minstevassføring minimum tilsvarande 5-persentil vassføring gjennom heile året*
- *vegen bør revegetast og tilbakestillast som køyresterk del av terrenget*
- *botndyrfaunaen, med spesiell vekt på fjørmygg, bør undersøkjast nærare*
- *kantvegetasjon langs vassdraga må takast vare på*
- *tiltaka vert gjennomført så skånsamt som mogleg med god terrengtilpassing og -istandsetting så fort som råd*

Denne søknaden må og vurderast i samanheng med dei andre søknadane for området. Dette gjeld det samla omsynet til landskapet, biologisk mangfald og inngrepsfrie naturområde.

Sogn og Fjordane fylkeskommune v/Fylkesutvalget behandlet saken 02.07.2008 og gjorde føgende vedtak:

1. *Sogn og Fjordane fylkeskommune rår til at konsesjon vert gitt for dei seks omsøkte kraftverka på visse vilkår, basert på at dei økonomiske fordelane av tiltaka vert større enn ulempene og at kraftverka vil styrke næringsgrunnlaget lokalt.*
2. *Fylkeskommunen støttar dei vurderingane som Luster kommune har gjort i si sakshandsaming og likeeins krava om avbøtande tiltak. Fylkeskommunen ønskjer å forsterke eit pålegg om vurdering til eit generelt krav om å legge kabel i grøft frå alle dei seks kraftstasjonane til den planlagde 66 kV linja Veitastrond-Årøy/Hafslo.*
3. *Fylkeskommunen vil i tillegg knyte slike merknader til dei seks konsesjonssøknadene:*

[...]

- *For Utladøla kraftverk skal minstevassføringa vere som omsøkt ved inntaket. Anleggsvegen opp til inntaket skal etter utbygging omgjerast til køyresterk terreng.*

[...]

5. FYLKESRÅDMANNEN SI VURDERING AV FORDELER OG ULEMPER, EVT. NYE FORSLAG TIL AVBØTANDE TILTAK**Generelt**

Fordelane ved tiltaka er fyrst og fremst av økonomisk karakter og knytt til ein samla energiproduksjon på 107 GWh. Dei seks kraftverka vil bidra til lokal busetting og inntektsgrunnlag.

Ulempene er knytt til fråføring av vatn i elvane og bygging av inntak, rørgater, kraftstasjonsbygningar, vegar og kraftlinjer. Fylkesrådmannen meiner at alle prosjekta vil komme ut med ein positiv balanse mellom fordelar og ulemper, men at denne balansen er markert dårlegare for Holen kraftverk og Snauedøla kraftverk enn for dei fire andre.

Fylkesrådmannen støttar dei vurderingane som Luster kommune har gjort i si sakshandsaming og likeeins krava om avbøtande tiltak. Fylkesrådmannen ønskjer å forsterke eit pålegg om vurdering til eit generelt krav om å legge kabel i grøft frå alle dei seks kraftstasjonane til den planlagde 66 kV linja Veitastrond-Årøy/Hafslo.

Automatisk freda kulturminne

Fylkesrådmannen kjenner ikkje til registrerte automatisk freda kulturminne innafor områda som vert omfatta av utbyggingsprosjekta. Det kan likevel ikkje utelukkast at det ligg til no uregistrerte automatisk freda kulturminne under markoverflata. Fylkesrådmannen ber difor om at dei som skal gjere arbeid i marka vert gjort merksam på følgjande:

"Ein har plikt til å vise varsemd og til straks å melde ifrå til Kulturavdelinga dersom ein under jordarbeid skulle støyte på automatisk freda kulturminne, jf. Lov om kulturminne § 8, 2.ledd."

Kulturminne frå nyare tid:

Gamle stolar og stølsvegar er å sjå på som svært viktige lokale kulturminne. Det same er steingardar hustufter og andre spor etter tidlegare landbruksdrift. Fylkesrådmannen vil tilrå at rørgater og veganlegg vert lagt på ein slik måte at det ikkje skaper konflikt med lokale kulturminne. Der steingardar og stølsvegar likevel må kryssast med rørgate eller veg, må kulturminne og området rundt restaurerast på ein god måte.

Fylkesrådmannen vil i tillegg knyte slike merknader til dei seks prosjekta:

[...]

Utladøla kraftverk.

Det er ikkje foreslått minstevassføring for denne utbygginga. I søknaden er det berekna at slepping av minstevatn lik alminneleg lågvassføring om sommaren (15. mai-15.sept.) vil bety 0,06 GWh i redusert produksjon. Fylkesrådmannen meiner at det ut frå landskapsmessige omsyn må sleppast minstevatn også her, og at dette vere sett til om lag 50 liter/sek. Fylkesrådmannen går inn for at anleggsvegen opp til inntaket etter utbygging vert omgjort til køyresterkt terreng.

6. KONKLUSJON/TILRÅDING

Fylkesrådmannen rår til at konsesjon vert gitt for dei seks omsøkte kraftverka på visse vilkår, basert på at dei økonomiske fordelane av tiltaka vert større enn ulempene og at kraftverka vil styrke næringsgrunnlaget lokalt.

[...]

Sogn og Fjordane turlag uttaler i brev av 23.04.2007:

"Friluftsliv i det aktuelle området:

Veitastrond er eit av dei aller viktigaste friluftsområda rundt Jostedalsbreen. Dette gjeld både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Området er ikkje gjennomkommersialisert og prega av masseturisme slik som i Briksdalen og til dels i Jostedalen (Nigardsbreen), og dette er med på å gjere Veitastrond mykje meir attraktivt både for norske og mange utanlandske turistar og friluftsfolk.

For "folk flest", norske og utanlandske, er Austerdalsbreen det viktigaste turmålet. Og det er mange som går der, mange fleire enn ein får inntrykk av når ein snakkar med Veitastringar. Men der er ikkje masseturisme. Underskrivne sakshandsamar har sidan 1969 vore i Veitastrond omlag 50 gongar (d.v.s. fleire gonger for året mange år, ingen gongar nokre ganske få år), og har gått mykje meir på Austerdalsbreen enn 90 - 95 % av Veitastringane. På ein fin sommardag for 2 - 3 år sidan, talde eg for moro skuld opp kor mange eg såg inne/nesten inne ved brekanten. Eg talde 85 personar, men det må ha vore langt over 100, for eg inne på breen omlag 4 timar midt på dagen, og på den tida var trafikken av turistar truleg aller størst.

Sogn og Fjordane Turlag og medlemslaga våre har fleire turar i/til/frå Veitastrond kvart år. I tillegg har DNT-lag frå andre delar av landet, turar der. Mellom anna har DNT sentralt hatt "Base camp" på Tungestølen både for born/familiar og for ungdom, i fleire år. Bregruppa i Oslo og Omegn Turistforening har også turar til/frå Veitastrond/Tungestølen.

Dei aller viktigaste turrutene er:

- *Til Austerdalsbreen. Fleire tusen går dit kvart år. Ei fin, viktig, men sjølsagt mykje mindre brukt rute, er å halde fram vidare til Kvitesteinsvarden og Briksdalen.*
- *Langedalen og rutene over breen til/frå Fonn i Stardalen og Flatbrehytta i Fjærland.*
- *Snauedalen, og gjennom Snauedalen til Fjærland, eller omvendt.*

I tillegg til desse 3 hovudferdselsårane for "fot- og brefolket", er det også ei heil rekkje andre turruter både rundt Tungestølen, nede i/frå Veitastrondsbygda, og med utgangspunkt frå ulike stadar langs Veitastrondsvatnet. Veitastrond er kort og godt eit eldorado for friluftsliv og naturoppleving, både for lette familieturar og for dei mest krevjande fjell- og breturar. Vi er mange som kjem attende dit gong etter gong!

Av dei no konsesjonssøkte kraftutbyggingane, er det Snauedøla kraftverk som er i sterkast konflikt med friluftslivet. Dette fordi ei av hovudturrutene, den gamle og veldig tradisjonsrike ruta over til Suphelledalen i Fjærland, går der.

Reiselivstilbodet i Veitastrond:

Av Luster kommune sin kommunedelplan for småkraftverk, kan ein få inntrykk av at Tungestølen Turisthytte (som er svært viktig for brevandrarar og friluftsfolk elles,) er den einaste reiselivstilknytte verksemda i Veitastrond, og dette er brukt som argument for at elvane nede i bygda er plasserte i "Grøn sone". Vi er forundra over at kommunen tilsynelatande har så liten kunnskap om næringslivet i eigen kommune, og skal gje nokre tilleggsopplysningar.

Nede i bygda er det 3 overnattingsverksemdar som vi har kjennskap til. (Det kan vere fleire.):

- *Nesøyane Gjestegard. Sjå www.home.no/nesoyane/.*
- *Veitastrond Hytteutleige. Sjå www.sognefjord.net/kristina/.*
- *Wenche Elisabeth Hoel, Vårstølen. Tlf. 57 68 66 80/928 41 644. Satsar internasjonalt.*

Veitastrond Hytteutleige sine hytter ligg nær ved det planlagde Snauedøla kraftverk. Wenche Elisabeth Hoel si verksemd ligg også nokså nær, på motsett side av hovudelva.

Andre reiselivstilknytte verksemdar i Veitastrond som vi kjenner til:

- *Breporten. Breføring på Austerdalsbreen. Sjå www.breporten.no.*
- *Jaktutleige. Sjå www.jakt.ws.*
- *Veitastrond gardsysteri, Oddvar og May Ruth Neset. Produksjon av geitost.*
- *Brandøy gård, Edith og Edvin Flugheim. Geitostproduksjon.*
- *Elvebakken gardsysteri, Jens og Bjørg Heggstad. Geitostproduksjon.*
- *Triobakst. Flatbrødproduksjon.*
- *Andre ting: Eit nyetablert ridesenter er i ferd med å kome i drift. Det vert produsert rømmegrout, mellom anna for sal på Tungestølen Turisthytte. Kafeen i tilknytning til butikken i Veitastrond.*

Sjølv om verksemdene er små, er reiseliv i sum ei ganske viktig næring i Veitastrond, og med den eineståande naturen ein har i bygda, er potensialet for vidare satsing stort.

Det er planar om at vegen mellom Hafslo og Veitastrond skal bli Nasjonal turistveg. Vi har ikkje kjennskap kvar desse planane "ligg i løypa" akkurat no, men viss denne turistvegen blir etablert, vil det bety ei betydeleg marknadsføring av Veitastrond som turistmål.

Generelle synspunkt på dei 6 utbyggingane:

Alle utbyggingane er i større eller mindre grad i konflikt med friluftsliv og reiseliv. På den andre sida vil kraftutbygging gje folk i bygda, og nokre utanfor bygda, gode inntekter, som, i alle fall i ei viss grad, kan styrke busetnaden i bygda. Men for omfattande og skjemmaende utbygging kan redusere potensialet for vidare utvikling av reiselivet, og dermed på litt lang sikt svekke grunnlaget for busetnaden i bygda. Det er derfor svært viktig å finne den rette balansen i utbyggingane. Ein må ikkje bygge ut absolutt alle elvar som kan utbyggast. Nokre må kunne renne fritt som før. Dei utbyggingane som vert gjennomførde, må gjerast mest mogeleg miljøvenlege, og det må leggjast vekt på god vassføring om sommaren når bygda er mest attraktiv for friluftsliv og reiseliv.

Nokre moment vi meiner bør leggjast stor vekt på for å gjere utbyggingane miljøvenlege og lite skjemmaende:

1. *Demningane må gjerast minst mogeleg synlege, til dømes ved god plassering i terrenget og ved innstøyping av/forblending med naturstein. Eventuelt ved bruk av farga betong i tillegg.*
2. *Alle røyrgrater må gravast ned, eller borast gjennom fjell. Røyrgate i dagen slik det er søkt om for Holen kraftverk, er fullstendig uakseptabelt, der må det nyttast*

boretunnel! Det må leggest stor vekt på revegetering av røyrгатetraseane, slik at dei vert minst mogeleg synlege snarast råd.

3. *Dei vegane som det er heilt turvande å bygge, må gjerast om til "køyresterkt terreng" etter utbyggingane, slik at dei vert grøne og lite synelege. Køyresterkt terreng er fullt ut tilfredsstillande som traktorveggar for tilsyn med demningane og for eventuelt uttak av skog. Nokre av dei kan også verte attraktive som turveggar både til fots og på ski. Køyresterkt terreng er vanlegvis mindre utsett for erosjon enn grusveggar. Permanente grusveggar må ikkje tillatast lenger enn fram til dei kraftstasjonane der ein treng det.*
4. *For landskap, friluftsliv, reiseliv og biologisk mangfald, er det viktig at elvane har god vassføring om sommaren. Dette oppnår ein dels ved gode minstevassføringar, minst 10% av gjennomsnittleg sommarvassføring, og aller mest ved at den maksimale slukevna i kraftstasjonane ikkje vert for stor. For 5 av dei 6 kraftverka er det søkt om svært stor maksimal slukevne, og med eit mogeleg unntak for Utladøla kraftverk, som har den minste konsesjonssøkte maksimale slukevna, må slukevna for alle utbyggingane reduserast kraftig. For å sikre ein god "dynamikk" i elvane også etter utbygging, må slukevna ikkje overstige 150 % av gjennomsnittsvassføringa.*
5. *Det må leggest stor vekt på støydemping av kraftstasjonane, uansett kvar dei er plasserte. For friluftsliv, er kraftstasjon-"hyling" svært negativ for naturopplevinga! At utforminga og plasseringa av kraftstasjonane vert god, reknar vi som sjølvsagt i dag.*
6. *Det er ønskeleg at nye 22 kV kraflliner i størst mogeleg grad vert lagde i kabel i staden for at det vert nytta luftliner.*

Av dei 6 utbyggingane, reknar vi utbygging av Snauedøla som den klårt mest konfliktfylte. Den er den mest synlege og markerte av elvane, og er i sterk konflikt med friluftslivet. Den er også i stor konflikt med reiselivet, der den ligg nær ved og godt synleg frå 2 av turistovernattingsstadane i bygda, og godt synleg frå bommen der alle som skal innover mot Tungestølen og Nyestølen må stoppe. Vi meiner at Snauedøla ikkje bør byggast ut uansett avbøtande tiltak. Ei elv er minimum av det som må få renne fritt i dette eineståande fine landskapet! Holen kraftverk oppfattar vi også som svært konfliktfylt i konsesjonssøkt form, der det ligg svært godt synleg frå det som etter kvart truleg vert ein ny Nasjonal turistveg. Men for dette kraftverket er det mogeleg å gjere endringar som gjer utbygging mindre uakseptabel. I det etterfølgjande skal vi omtale dei einskilde kraftverka.

[...]

Utladøla kraftverk:

Vi viser til dei generelle synspunkta ovanfor. Det er ikkje stolar i området, og den planlagde vegen vil hovudsakleg vere aktuell i samband med tilsyn med inntaket, hjortejakt og vedhogst. For desse formåla vil det vere tilfredsstillande at vegen vert omgjort til "køyresterkt terreng" etter anleggsperioden. Vi har med glede merka oss at det indirekte er gjort framlegg om dette under "Avbøtende tiltak" i punkt 4.3, side 12: "Dersom vegetasjonsdekket er bevart kan dette legges på som toppdekke ved avslutning av vegbyggingen."

Utladøla er eit viktig landskapselement og ei rimeleg god vassføring om sommaren er viktig. Vi gjer framlegg om at det då vert slept ein minstevassføring på minimum 100 l/sek. For

akkurat denne elva skal vi ikkje krevje redusert maksimal slukevne, men ber NVE vurdere spørsmålet.

Under føresetnad av at det vert teke omsyn til merknadane ovanfor, og at utbygginga elles vert gjennomført på ein god måte, reknar vi utbygginga som akseptabel ut frå våre interesser."

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane uttaler i brev av 10.04.2007:

"Prinsipielt om søknadene og Veitastrondi

Veitastrond er ei jordbruksbygd som strekker seg inn mot Jostedalsbreen. Bygda er også ei turistbygd med fleire mykje nytta oppgangar til Jostedalsbreen og fleire kjende brearmar med Austerdalsbreen som den mest kjende. Bygda har også ei kjend turisthytte, Tungestølen. Veitastrond skulle ha svært gode føresetnader for å bygge reiselivet og turistferdsla vidare ut med sin nærleik til Jostedalsbreen, og desse søknadene om småkraftverk må vurderast nøye i samanheng med konsekvensar for natur og reiseliv.

Det har vore stor fråflytting frå Veitastrond dei seinare åra av fleire årsaker, men truleg helst på grunn av den almenne nedgangen i sysselsettinga i jordbruket. Ei slik småkraftutbygging kan nok gje ein del inntekter til bygda, og vi ynskjer ikkje å seie nei til alle søknadene. På den andre sida vil også ei bygging av desse kraftverka endre naturtilhøva i stor grad og dermed redusere opplevinga av landskapet både for dei fastbuande og dei som vitjar bygda. Først og fremst av omsyn til dette vil vi også seie nei til eit par av dei prosjekta som etter vår meining vil ha størst negative konsekvensar.

Frårår bygging av to av kraftverka

Dei to søknadene som vi seier nei til, er Snauedøla kraftverk, utbygger grunneigarlaget, og Hola kraftverk (er vel det korrekte namnet!), utbygger Luster Småkraft. Snauedalen er ein flott og hengande u-dal, og elva Snauedøla stuper seg ned i fossestryk i terskelen ned mot hovuddalen. Elva er her såleis svært synleg i landskapet og ein svært viktig del av landskapsopplevinga. Dette området er også mykje nytta til friluftsliv med m.a. sti gjennom Snauedalen over til Fjærland og stor ferdsl til Tungestølen og vidare mot Austerdalsbreen og Langedalsbreen. Rapporten nemner at ei utbygging vil ha "lite verknad" for brukarinteressene, dvs. i samanheng med friluftsliv og turisme. Dette er ein konklusjon vi slett ikkje kan vere samde i. Vi meiner tvert imot at denne elva og fossestryka har stor verdi for alle som vitjar området.

Vi går også imot bygging av Hola kraftverk. Yngsdalen på vestsida av Veitastrondsvatnet er også ein svært vakker og karakteristisk u-dal med ein bratt terskel ned mot vatnet. I denne terskelen er også Yngsdalselvi svært synleg i landskapet og stuper seg ned mot vatnet i fine fossefall. Rapporten seier også at "området landskapsmessige verdi må tilsies å være stor, og Yngsdalselvi utgjør et viktig landskapselement i prosjektområdet. "Det vert også sagt at rørleidningen må gå i dagen ned mot vatnet, noko som vil "forringe landskapsbildet i betydelig grad". Alt dette skulle såleis tilseie at konsekvensane for landskapet ville bli svært store ved ei kraftbygging, og ei svært lita minstevassføring vil ikkje bote på dette. Rapporten seie også at "tiltaket gir liten negativ konsekvens for brukarinteressene". Dette er ein konklusjon vi ikkje kan vere samde i. Denne elva og fossane er som sagt svært synlege for alle som ferdast her, og vi trur at landskapsopplevinga vil bli mykje redusert ved ei utbygging.

Om dei fire andre kraftprosjekta

Vi kan akseptere bygging av dei 4 andre småkraftverka, dvs, Eldeelvi kraftverk, Svardøla kraftverk, Vetle Svardalen kraftverk og Utladøla kraftverk. Vi er noko tvilande til om Eldeelvi kraftverk bør byggast, men denne elva er etter måten lite synleg i landskapet, og området er elles heller lite nytta til friluftsliv og ferdsel elles. Dei andre tre kraftverka ser ut til å vere mindre problematiske sett ut frå omsynet til landskap og friluftsliv m.m.

Konklusjon

Vi går såleis mot bygging av Snauedøla kraftverk og Hola kraftverk ut frå dei grunnane vi har nemnt. Vi meiner likevel at det ut frå omsynet til næringslivet og busettinga på Veitastrand bør akseptertast at dei andre kraftverka blir bygde, og at dette kan gje inntekter til bygda. Utbyggarane vil sikkert då hevde at ei redusert utbygging også vil redusere lønsemda ved utbygginga. Dette kan så vere, men vi meiner at også tapet ved ikkje minst landskapsopplevinga og dermed tapet for t.d. friluftsliv og turisme må gå inn i dette reknestykket, og då må det kunne forsvareast at nokre av dei mest verdfulle elvane blir "sparde" og tekne vare på for ettertida."

Statnett SF uttaler i brev av 10.04.2007

[...]

"Den planlagte kraftproduksjonen i området er planlagt innmatet på 66 kV ledningen Årøy-Leirdøla som mater inn mot Leirdøla transformatorstasjon. Med 53 MW ny kraftproduksjon i det aktuelle området vil Statnetts 160 MVA 66/300 kV transformator i Leirdøla bli overbelastet i visse perioder. Dette vil først å fremst være tilfelle i lavlastsituasjoner (sommerhalvåret) når produksjonen i området er høy. Dette er også påpekt i Luster Energiverks søknad (side 14). Ifølge søknaden vil transformatoren i perioder bli 13 % overbelastet. Dette innebærer en effekt på om lag 21 MW. Etter det vi forstår er det nå seks kraftverk med installert effekt på 34 MW som konsesjonsbehandles. Statnetts 160 MVA transformator vil i så fall i perioder gå fullastet.

Med eksisterende kraftforbruk i området synes Statnetts installerte 300/66 kV transformator på 160 MVA i Leirdøla ikke å begrense produksjonen i de omsøkte kraftanleggene med 34 MW produksjonskapasitet. Transformatoren vil imidlertid i perioder bli utnyttet maksimalt slik at det neppe er mulig å installere mer ny kraftproduksjon i området uten at dette medfører periodevis produksjonsbegrensninger.

Statnett registrerer økende aktivitet med hensyn til planer om ny småkraftproduksjon. En viktig utfordring som må håndteres er begrensninger i kraftnettet. Disse begrensningene kan både oppstå på distribusjons-, regional- og sentralnettetsnivå. Statnett er opptatt av at det legges til rette for samfunnsrasjonelle løsninger."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Luster småkraft AS har i brev av 08.07.2008 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Luster Småkraft (LS) kommenterer ikkje den enkelte, men samlar kommentarane i aktuelle tema.

Samandrag av merknadane

Luster kommune

Tilrår at kraftverket skal knytast til linjenettet ved bruk av jordkabel. Elles synest utbygginga å ver lite konfliktfylt.

Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Saka vart utsett i møtet i fylkesutvalet den 04.07.07. I oversending datert 10.07.07 skriv fylkeskommunen: "Fylkespolitikarane er også interesserte i å få søkjarane sine vurderingar av fylkesrådmannen sine forslag om krav til minstevassføringar, dvs. konsekvensar for produksjon og økonomi. Dette gjeld spesielt dei mest marginale prosjekta, så som Utladøla. Alle forslaga om auka minstevassføring gjeld sommarsesongen, jf. søknadene". I saksutgreiinga til møtet i fylkesutvalet går det fram at det bør sleppast ei minstevassføring på 50 l/s ved inntaket. Dette er altså meint om sommaren. Vidare må anleggsvegen omgjerast til køyresterkt terreng.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.

Det må vere minstevassføring på min. 5 percentil heile året.

Vegen bør tilbakestilla som køyresterkt terreng.

Kantvegetasjonen langs elva må takast vare på,

Utbygginga må gjennomførast skånsamt med tilstelling så snart råd er.

Naturvernforbundet I Sogn og Fjordane

Aksepterer utbygginga utan fleire kommentarar.

Sogn og Fjordane Turlag.

Vegen må tilbakestilla som køyresterkt terreng.

Minstevassføring på min. 100 l/s om sommaren.

Kommentarar frå Luster Småkraft

Minstevassføring.

I konsesjonssøknaden for Utladøla kraftverk er det foreslått å ikkje ha minstevassføring.

Me har rekna på kva ei slepping av minstevassføring om sommaren lik 16 l/s (allminneleg lågvassføring) og 50 l/s (fylkesrådmannen si tilråding) vil ha å seie for produksjonen. Vidare har me rekna på korleis ei vasslepping på 5 percentil (Fylkesmannen si tilråding) vil ha å seie. Resultata blir i tabellform slik:

Minstevannføring		Produksjon GWH		
Vinter (l/s)	Sommar (l/s)	Vinter	Sommar	Sum
0	0	1,05	3,44	4,49
0	16 (Qall)	1,05	3,44	4,39
0	50	1,05	3,19	4,24
20 (5 percentil)	100 (5 percentil)	0,84	2,94	3,78

Produksjonstapet blir altså på høvesvis på 2 %, 6 % og 16 % ved dei tre alternativa for minstevassføring.

Prosjektet vart i desember 2006 rekna til 2,75 kr/KWh. Utbyggingsprisen vil auke til 2,82/2,92/3,28 kr/KWh ved dei tre alternativa for minstevassføring.

I utgangspunktet er utbyggingsprisen ganske høg. Vår røynsle er også at prisane har stege ein god del sidan 2006. I tillegg er anlegget utfordrande både å byggje og drifte. Ikkje minst kan inntaket bli dyrare å byggje. Me kan òg oppleve stogg i produksjonen som følgje av ras ved inntaket. Men til meir arbeid og pengar det vert lagt i bygginga til meir problemfri drift vil me få.

Vår vurdering er at anlegget er så marginalt at det ikkje gjev rom for minstevassføring. Skulle det likevel til slutt bli eit krav om det, må allminneleg minstevassføring på 16 l/s leggjast til grunn. I tillegg må kravet berre gjelde om sommaren (01.05 – 30.09.).

Vegtilkomst.

Me vil avslutte vegen opp til inntaket som "køyresterkt terreng".

Vegetasjon langs elva.

Nærområdet til elva blir svært lite berørt då røyrgata og det meste av tilkomstvegen ligg eit godt stykke frå elva.

Linjetilknyting.

Me beklagar at det i konsesjonssøknaden kan synast usikkert om her skal vere luftlinje eller jordkabel. Me slår med dette fast at det skal vere jordkabel slik Luster kommune ønskjer."

Søkers kommentar til behovet for fjærmyggundersøkelser

"Viser til høyringsfråsegn frå Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (FMSF). Dette temaet vart poengtert for fem av seks omsøkte vassdragskonsesjonar på Veitastrond og er ein felles kommentering av dette temaet.

Det er vist til at det i samband med Jostedals-utbygginga vart vist at vassdraget inneheldt svært interessant botndyrfauna som var dominert av kuldetilpassa fjærmyggartar. Stikkprøvar gav funn av ei heilt ny slekt. Desse lokalitetane er vurdert som øydelagde som følge av kraftutbygginga. Det er og vist interessant botndyrfauna på vestsida av Jostedalsbreen. FMSF meiner at elvane kan ha mykje av dei same føresetnadane som i Jostedalen og Jølster og at botndyrfaunaen bør undersøkast nærare før ein eventuelt gjev konsesjon til utbygging. Rapporten "Konsesjonsbetingete ferskvannsbilologiske undersøkelser i Jostedalsvassdraget, Sogn og Fjordane" (Fjellheim A. et.al. 1988, rapport 64) skildrar undersøkingane som vart gjort i Jostedalsvassdraget og nokre av resultata. Zooplanktonprøvar viste at Styggevatnet (lengst oppe mot breen) var ekstrem artsfattig og prøvestasjonane nedover viser at kuldetolerante fjærmygg er dominerende. Fleire av artane var nye, men dei fleste av artane vert kalla vanlege i ultra-oligotrofe innsjøar i høgareliggande strøk i Sør-Noreg. Det er i rapporten vurdert at den spesielle fjærmyggfaunaen med dei nye artane sannsynleg er strengt knytt til brenære forhold.

Både temperatur og sedimenttransport vert påverka av breinnslaget i eit vassdrag. Effekten av både temperaturendring og sedimentering vil variere både med avstanden til breen, storleiken av vassdraget og storleiken av breinnslaget. Dei interessante artane er svært sjeldne. Den omtala slekta er sidan funnet i Jostedalen, berre registrert to gonger, rundt Dovre og i Sibir (pers.medd. Sæther 2008). Dette kan skyldast lite kartlegging, men og at artane er spesielt tilpassa økologisk miljø med særskilt temperatur, sedimentasjon, næringstilgang og substrat. Registreringa av slekta Vivacricotopus vart gjort relativt høgt over havet nær ei større bretunge (Austdalsbreen) og breinnslaget er relativt stort. Lokaliteten ligg over skoggrensa. Vassdraga som er konsesjonssøkt på Veitastrond har ikkje på tilsvarende måte dominerande store bretunger. Sedimentasjonsregimet er derfor truleg eit anna enn ved Viva. Avstanden til bre er varierande, men generelt mindre vassdrag gjer og at temperaturen i større grad vil svinge gjennomårstida. Inntaka i dei planlagde vassdraga ligg mellom 600 og 300 moh. og dermed under skoggrensa. Det gjer at næringstilgangen er generelt større.

Dei sjeldne artane som vart registrert i Jostedalen var knytt til særskilte miljømessige forhold. Utbyggjar meiner at berørte elvestrekningar i samband med utbyggingar av konsesjonssøkte småkraftverk på Veitastrond ikkje har dei same økologiske faktorane som ved registreringane i Jostedalen. Sannsynet for å finne tilsvarende lokalitetar vert derfor vurdert som små."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Luster Småkraft AS som eies av Luster Energiverk AS og Småkraft AS. Luster Småkraft AS ønsker å bygge og drifte det planlagte kraftverket som skal nytte fallet i Utladøla mellom kote 452 og 175.

Søknaden

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Utladøla kraftverk.

Det er videre søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av nødvendige elektriske anlegg, samt etter forurensningsloven for å gjennomføre tiltaket.

Søknaden blir behandlet parallelt med 5 andre småkraftsaker i Veitastrondområdet.

Beskrivelse av området

Utladøla ligger på østsiden av Veitastrondvatnet i Luster kommune i Sogn og Fjordane, ca. 10 km nordvest for Hafslo. Utladøla har et nedbørfelt ved inntaket på 4,15 km² og feltet består hovedsakelig av snaufjell, noe bjørkeskog på skrint jordsmonn og en liten breandel. Høyeste punkt er like i underkant av 1650 meter over havet. Elva går bratt ned mot Veitastrondvatnet. I den øvre delen går elva ut av ei kløft og videre nedover i rasmark. Landskapet bærer preg av at det har gått flere ras i området. I den planlagte rørgata er det relativt bratt med mye løsmasser. Vegetasjonen består stort sett av tett løvskog.

Eksisterende inngrep i vassdraget

I nedre del av vassdraget krysser fylkesvei 337 og kraftlinjen som går inn mot Veitastrond og langs Veitastrondvatnet. Ellers er det ingen tekniske inngrep langs den planlagt utbygde strekningen av vassdraget. Ca. 250 meter nord for Utladøla like ved den planlagte kraftstasjonen ligger det en rasvoll som beskytter tunnelåpningen på fylkesvei 337. Parallelt med fylkesveien på motsatt side av rasvollen ligger en skytebane. Nærmeste bebyggelse er et gårdsbruk, ca. 500 meter sør for Utladøla like ved fylkesveien.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt på kote 452. Det vil bli bygd en massiv betongterskel som er dimensjoneres for å tåle steinras. Vannet føres inn i et lite inntak med grovvaregrind til et rør som fører vannet frem til rørgaten og til et nytt inntak der rørgaten starter. Dammens høyde er planlagt til 1,5 meter, lengde på 5 meter og med en bredde på 6-7 meter. Damvolum anslås til ca. 100 m³.

Rørgate

Luster Småkraft AS har søkt om å legge rørgate fra inntaket og ned til kraftstasjon, en lengde på ca. 880 meter.

Kraftstasjon

Stasjonsbygningen vil bli plassert ved Veitastrondvatnet på nedsiden av fylkesveg 337 på kote 175. Bygget vil få en grunnflate på ca 60 m².

Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 0,62 m³/s og minimum slukeevne på 0,02 m³/s. Til sammenligning er middelvannføring ved inntaket beregnet til 344 l/s og alminnelig lavvannføring til 16 l/s.

Elektriske anlegg

Kraftverket vil bli installert med en generator med installert effekt på 1,45 MW, ytelse på 1,7 MVA og en spenning på 0,69 kV. Transformatoren får en ytelse på 1,7 MVA og en omsetning på 0,69/22 kV. Kraftverket vil bli koplet til nettet med en 50 meter langt kabel som er planlagt å gå i grøft fra kraftstasjonen til eksisterende 22 kV linje. Kraftverket vil bli koplet til planlagt 66 kV linje fra Veitastrond til Leirdøla transformatorstasjon med en 22 kV luftlinje. Denne 66 kV-linja er omsøkt separat av Luster Energiverk AS, og behandles samtidig med kraftverksøknaden.

Veier

Det er søkt om permanent vei fra fylkesvei 337 og opp til den planlagte dammen. Anleggsveien er stort sett planlagt å følge rørgata opp til inntaket, men det må legges inn noen sløyfer pga. stigningen på rørgata. I kommentar til høringsuttalelsene uttaler søker at de vil omgjøre veien til kjøresterk del av terrenget når anleggsarbeidet er avsluttet.

Massetak og deponi

Masser er planlagt å planeres tilbake i rørgaten, langs rørtraseen, kraftstasjonstomt og vei.

Hydrologiske virkninger

Utladøla kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 4,15 km². Middelvannføringen ved inntaket er 0,344 m³/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til ca. 16 l/s. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 0,62 m³/s noe som tilsvarer 180 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt til 0,02 m³/s. 5 persentil verdien for sommer- ogintervannføring er beregnet til henholdsvis 100 l/s og 20 l/s. Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring. Restfeltet gir 25 l/s i et midlere år ved kraftstasjonen.

En utbygging som omsøkt vil føre til en betydelig reduksjon av vannføringen på den berørte strekningen, men flomoverløp vil tidvis sikre noe vannføring.

Produksjon og kostnader

Prosjektet vil som omsøkt gi en årlig produksjon på 4,5 GWh i et midlere år. Dette fordeler seg med 3,4 GWh sommerkraft og 1,1 GWh vinterkraft. Utbyggingsprisen er beregnet til 2,75 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Rørtraseen med anleggsvei vil legge beslag på rundt 9,5 daa. I tillegg vil etablering av damsted, kraftstasjon og vei til kraftstasjon, kreve et areal på til sammen 2,5 daa. Rørtrasé og anleggsvei blir gjenfylt og tilbakeført gjennom naturlig gjenvekst. Veitraseen vil være kjøresterk i ettertid.

Søker innehar avtale om disponering av alle grunn- og fallrettigheter som er nødvendig for gjennomføring av tiltaket.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Influensområdet ligger i LNF område i kommunens arealplandel. I tillegg kommer det omsøkte prosjektet inn under grønn sone i kommunedelplan for småkraftverk. Dette indikerer et lavt konfliktnivå i området.

Samlet plan (SP)

Utbyggingen er under gjeldende grense for behandling i SP, og det finnes heller ikke andre SP-prosjekt som berøres av utbyggingen.

Verneplan for vassdrag

Prosjektet berører ikke vassdrag vernet i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder

Utbyggingen kommer til å berøre 0,77 km² med INON område sone 2.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort to ganger i "Sogn avis" og "Norsk Lysningsblad".

Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i uttalelsene.

Luster kommune mener at tilknytning mellom kraftverket og eksisterende 22 kV linje bør skje via jordkabel. Kommunen har ellers ingen merknader til søknaden.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane vurderer den planlagte utbyggingen som akseptabel i forhold til allmenne interesser på visse vilkår. Det må settes en minste vannføring som tilsvarer minimum 5 persentil vannføring for sommer- og vintersesongen. Veien bør revegeteres og tilbakestilles til kjøresterkt terreng. Bunndyrfaunaen bør undersøkes nærmere. Kantvegetasjonen må tas vare på. Fylkesmannen forutsetter at tiltaket blir gjennomført skånsomt.

Sogn og fjordane Fylkeskommune mener at det av landskapsmessige hensyn bør settes en minste vannføring om sommeren og at anleggsveien opp til inntaket blir omgjort til kjøresterkt terreng etter utbygging.

Sogn og Fjordane turlag ønsker at anleggsveien blir omgjort til kjøresterkt terreng etter anleggsperioden. Turlaget mener at det av landskapsmessige hensyn bør slippes en minste vannføring på minimum 100 l/sek om sommeren.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane har ingen spesielle merknader til den planlagte utbyggingen.

Statnett SF har ingen merknader til konsesjonssøknaden annet enn å påpeke lastproblematikk i Leirdøla transformatorstasjon.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og ulempene ved tiltaket

Fordeler

- En utbygging etter de foreliggende planene vil, etter søkers beregning gi 4,5 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil gi inntekter til grunneierne, Luster Småkraft AS, kommune og stat.
- Tiltaket kan bidra til å opprettholde lokal bosetning og gi lokal verdiskapning

Ulemper

- Tiltaket vil medføre sterkt redusert vannføring i Utladøla på utbyggingsstrekningen i store deler av året. Dette kan få ulemper for vanntilnyttet biologi.

NVEs vurdering

Den planlagte utbyggingen gjelder et elvekraftverk med inntaksdam i betong, nedgravd/nedsprengt rørledning, kraftstasjonsbygning, vei og tilkobling til eksisterende 22 kV linje. NVE vurderer prosjektet til å ha akseptabel lønnsomhet. Høringsuttalelsene som har kommet inn støtter den omsøkte utbyggingen.

Landskap og friluftsliv

Kraftstasjonen vil ligge nede ved Veitastrondvatnet, ca. 500 m nord for elvas utløp til vatnet.

Utbyggingen vil berøre en elvestrekning på om lag 900 m. De største fysiske inngrepene vil etter NVEs syn være i form av anleggelse av anleggsvei, rørtrasé på ca. 880 m og inntaksdam. Den berørte elvestrekningen begynner i nedre delen av ei kløft og renner stort sett over rasmark på den planlagt utbygde strekningen. Under befaringen kunne en se av terrenget at elva stadig har tatt nye løp og beveget seg i terrenget over tid. Landskapsmessig er den berørte strekningen lite synlig for omgivelsene med begrenset innsyn fra fylkesvei 337. Som visuelt landskapselement har elva betydning for de som er ute på Veitastrondvatnet eller befinner seg på vestsiden av vatnet. En utbygging som omsøkt vil føre til en betydelig reduksjon av vannføringen på den berørte strekningen deler av året, men flomoverløp vil tidvis sikre vannføring på elvestrekningen. Flere av høringsinstansene mener at det må slippes ei minstevannføring av hensyn til landskapsbildet. Det er da pekt på viktigheten av minstevannføring i sommersesongen. Det er mye løsmasser etter ras på den planlagt berørte elvestrekningen, og NVE mener at en ev. minstevannføring på realistisk nivå vil forsvinne ned i grunnen og ha mindre betydning som avbøtende tiltak for å ivareta elva som landskapselement. En minstevannføring vil likevel synes noe på deler av elvestrekningen.

I friluftssammenheng har elva liten betydning. Området er bratt med tett løvskog og består av mye stein fra ras som gjør området vanskelig å ferdes i. NVE mener at den planlagte utbyggingen vil påvirke friluftslivet i området i svært liten grad.

Fylkesmannen og Sogn og Fjordane turlag mener at støy fra kraftstasjonen bør avgrenses. Lyd vil bære godt utover Veitastrondvatnet, av den grunn mener NVE at støydempende tiltak bør tillegges stor vekt.

Fylkesmannen, fylkeskommunen og turlaget mener at anleggsveien bør revegeteres og omgjøres til kjøresterkt terreng som er beregnet på lettere kjøretøy. Søker sier i sin kommentar til høringsuttalelsene at de vil avslutte vegen opp til inntaket som kjøresterkt terreng.

Detaljene rundt rørtrasé, anleggsvei til inntaket og landskapsmessige forhold vil bli ivaretatt gjennom NVEs godkjenning av detaljplanene og oppfølging i byggetiden dersom det gis konsesjon.

Tiltaket vil føre til en svært liten reduksjon av INON områder i sone 2 og NVE har i likhet med øvrige høringsparter ikke tillagt bortfallet vesentlig vekt.

Biologisk mangfold og viktige naturområder

I følge miljørapporten er det ikke registrert ferskvannsarter som er oppført på den Norske rødlista, i influensområdet. Det er heller ikke observert spesielle fosseenger eller fossesprøytsoner. Influensområdet består i følge miljørapporten av sure og næringsfattige bergarter.

Den planlagte berørte strekningen i Utladøla har ingen verdi for fisk, dette skyldes at elva er bratt, storsteinet og stri uten noen form for kulper eller oppholdssteder for fisk.

Fylkesmannen påpeker at undersøkte brepåvirkede vassdrag rundt Jostedalsbreen har vist seg å inneha en spesiell bunndyrfauna som domineres av kuldetilpassede fjærmygglarver. Faunaen i selve elvestrengen er ikke undersøkt, og fylkesmannen mener at det av den grunn bør settes en minstevannføring i elva hele året. Utladøla er ikke et typisk brevassdrag, elva går stri i grov ur og rasmark ned til Veitastrondvatnet, med større temperatursvingninger enn de brepåvirkede vassdragene som er undersøkt rundt Jostedalsbreen. Sammenligner en Utladøla med de brepåvirkede elvene på vestsiden av Jostedalsbreen mener NVE at elva ikke har de samme egenskapene som de brepåvirkede elvene fylkesmannen viser til.

Det er ikke registrert fossefall i vassdraget, men i følge miljørapporten kan det ikke utelukkes at fossefall hekker i tilknytning til vassdraget. Den berørte strekningen er jevnt stri, næringsfattig og består stort sett av rasmark og grovsteinet ur. NVE mener av den grunn at det er andre elver i nærheten som egner seg bedre til næringssøk og hekkeområde for fossefall.

NVE mener kunnskapsgrunnlaget knyttet til å fatte vedtak er tilfredstillende slik at kravet i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. NVE mener at verken §§ 4-5 eller § 9 kommer til anvendelse i denne saken. §§ 11 og 12 vil bli oppfylt gjennom vilkår som kan fastsettes i en ev. konsesjon. Naturmangfoldloven er også vurdert i eget notat om sumvirkninger av de 6 omsøkte prosjektene.

Samfunnsmessig nytte

Et investeringsprosjekt som her vil koste over 12,4 millioner kroner vil kunne gi ringvirkninger både lokalt og regionalt som kjøp og salg av varer og tjenester både i en ev. byggeperiode og driftsfase.

NVE mener at den ev. utbyggingen vil styrke økonomien lokalt og kunne være med på å opprettholde bosettingen i distriktet samt gi ny fornybar energi til samfunnet.

Totalt vil alle utbyggingene som omsøkt inne i Veitastrond gi en produksjon på ca. 107 GWh. Dersom det blir for få prosjekter som gjennomføres så vil det grunnet linjekostnadene for 66 kV linjen være mindre realistisk at den blir bygget og da blir ny produksjon ikke like aktuelt.

Kulturminner

I følge søknaden er det ikke kjent at det forekommer kulturminner mellom inntak og kraftstasjon. Fylkesrådmannen kjenner ikke til registrerte automatisk freda kulturminner innenfor influensområdet. Det kan likevel ikke utelukkes at det kan finnes uregistrerte kulturminner i området.

Fylkeskommunen påpeker at gamle støler, stølsveger, steingjerder, hustufter og andre spor etter tidligere landbruksdrift sees på som svært viktige lokale kulturminner. NVE mener forholdet til kulturminner ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden ev. funn kan ivaretas gjennom detaljplanene.

Kraftlinjer

Kommunen, fylkeskommunen og turlaget mener at tilkoblingskabel fra kraftstasjon til 66 kV linjen bør graves ned i grøft. Søker har sagt i kommentarer til høringsuttalesene at kabel er planlagt å gå i grøft.

Tilknytning fram til 66 kV linje kan bygges innenfor lokal netteiers områdekonsesjon. Før bygging skal planen legges frem for lokale styresmakter og grunneiere. Ved uenighet om valg av løsning kan saken legges frem for NVE som behandler den som en søknad om anleggskonsesjon.

Når det gjelder etablering av ny 66 KV-linje fra Veitastrond til Leirdøla har NVE i eget vedtak av i dag gitt konsesjon til denne linja.

Samlet belastning

Utladøla kraftverk inngår i en pakke på totalt seks omsøkte kraftverk i Veitastrondområdet.

Prosjektene vil berøre mange av de samme vassdragstypene og flere utbygginger kan få en negativ samlet belastning på disse vassdragstypene. For biologisk mangfold har vi derfor sett på populasjoner som kan benytte seg av flere vassdrag, samt populasjoner som kan være avhengig av brevassdrag.

Dersom utbyggingene fører til stor fragmentering av en arts habitat, kan den forsvinne fra området.

NVE vurderer også landskapets tålegrense og samlede konsekvenser for friluftsliv. Samlet belastning

har vært et sentralt tema når vi har vurdert disse søknadene. Det er derfor utarbeidet et eget notat hvor de samlede konsekvensene av utbyggingene er vurdert nærmere, og også gjort en helhetlig vurdering etter naturmangfoldloven.

Dersom det fastsettes krav om avbøtende tiltak er NVE av den oppfatning at en ev. bygging av Utladøla kraftverk ikke vil medføre eller forsterke ulemper av betydning for de øvrige omsøkte vassdragene.

NVE har i egne vedtak av i dag gitt konsesjon til Svardøla-, Vetle Svardalen-, Eldeelvi og Holen kraftverk, da virkningene av disse utbyggingene, både med tanke på det enkelte vassdrag og totalt sett for området er akseptable. NVE har avslått søknad om bygging av Snaudedøla kraftverk, da vi mener virkningene av denne utbyggingen vil ha store negative konsekvenser for allmenne interesser. Når det gjelder vår konklusjon i denne saken viser vi til vårt vedtak nedenfor.

Oppsummering

NVE har vurdert planene slik de er forelagt. NVE mener det planlagte kraftverket, kan være et bidrag til å styrke det lokale næringsgrunnlaget og gi noen inntekter lokalt og ser dette som positivt. I tillegg vil kraftverket gi ny fornybar energiproduksjon på 4,5 GWh/år slik det er planlagt, til området. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere

år. I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. I tillegg vil kraftverket slik det er planlagt gi et bidrag for å kunne gjennomføre utbyggingen av ny 66 kV linje som vil bidra til å få ny kraft ut fra området. Det er i dag gitt konsesjoner til bygging av småkraftverk på samlet 80 GWh som er avhengig av at linjen blir etablert, og slik sett har hvert enkelt kraftverk langt større betydning enn hva enkeltprosjektet skulle tilsi. Ulemper kan ivaretas ved godkjenning av detaljplaner og oppfølging i byggetiden. NVE har ytterligere søknader om bygging av kraftverk inne i inne til behandling, som er avhengig av denne linjen.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelser mener NVE at fordelene og nytten av tiltaket overstiger skade og ulemper for private og allmenne interesser som blir berørt. Kravet i vannressursloven § 25 vil da være tilfredsstillt. Vi gir på denne bakgrunn Luster Småkraft AS tillatelse etter § 8 i vannressursloven til å bygge Utladøla kraftverk på de vilkår som følger vedlagt. Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Det er også søkt om tillatelse etter energiloven til installasjon av elektriske høyspentanlegg og en kabel som vil knytte kraftverket til planlagt 66 kV linje eller eksisterende 22 kV linje. 66 kV linjen er omsøkt av Luster energiverk og NVE har fattet eget vedtak i dag om denne. Virkningen av linjetilknytningen fra kraftverket inngår i NVEs helhetsvurdering av prosjektet og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Nødvendig høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Nettet må som nevnt oppgraderes som følge av utbyggingen. NVE vil derfor ikke behandle detaljplaner før det er dokumentert at slik oppgradering vil bli gjort, eventuelt at andre tilfredsstillende løsninger er på plass og at kostnadsfordeling er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Minstevannføring

Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 16 l/s. Videre er 5 persentil verdien for sommer- og vintervannføring beregnet til h.h.v. 100 l/s og 20 l/s.

Den berørte elvestrekningen er preget av ras, og elveleiet ser ut til å stadig ta nye veier. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 16 l/s noe som vi mener vil få svært liten effekt på vassdraget. På bakgrunn av miljørapport, befaring og en samlet vurdering av vassdraget mener NVE at nyttegraden med slipp av minstevannføring for dette vassdraget er særdeles liten sammenlignet med ulempene ved etablering av et minstevannføringsslipp samt tapt kraftproduksjon. Vi vil og henvise til at det er gitt konsesjon til 4 andre småkraftverk i dag. Etter vårt syn vil minstevannføring ha stor betydning for at ikke dalføret skal bli for sterkt preget av utbygginger. Bortsett fra Utladøla har vi for de øvrige utbyggingene satt krav om helårlig minsetvannføring.

Post 4: godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	452 moh
Kraftstasjon (kote)	kote 175 moh
Største slukeevne	0,62 m ³ /s
Minste slukeevne	0,02 m ³ /s
Vannvei	helt nedgravd

Detaljplaner skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer ved prosjektet, som utforming av inntaket, støydemping og miljøtilpasning av kraftstasjon, landskapsmessige forhold etc. vil ligge under denne post.

Rørgata skal graves/sprenges ned og revegeteres naturlig på hele strekningen dersom ikke miljømessige forhold tilsier annen løsning. Dette tilligger NVEs regionkontor ved detaljplangodkjenning å avgjøre.

Etter at anleggsarbeidene er avsluttet skal veien til inntaket omgjøres til kjøresterkt terreng.

Andre terrengskader på grunn av anleggsarbeid, må utbedres så langt som praktisk mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Standardvilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes som lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6 Automatiske fredete kulturminner

I følge Sogn og Fjordane fylkeskommune er det ikke kjent at det er registrert automatisk fredete kulturminner i prosjektområdet.

NVE viser til den generelle aktsomhetsplikten som utbygger har i forhold til automatiske fredete kulturminner og dette inngår i standardvilkåret.

Post 8: Terskler m.v

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler, eller gjøre andre biotopjusterende tiltak, dersom dette senere skulle vise seg nødvendig.

Andre merknader*Forholdet til forurensningsloven*

NVE har ikke myndighet til å gi tillatelser etter forurensningsloven, verken i anleggs- eller driftsfasen. Dette må søkes særskilt til Fylkesmannen i Sogn og Fjordane om nødvendige tillatelser etter lovverket.

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandlingen etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Tiltaket skal ikke være i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan og bygningsloven må avklares ned kommunen før tiltaket kan settes i gang.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten og herunder standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.